

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ



**ОСНОВИ ПРИРОДОЗНАВСТВА З МЕТОДИКОЮ
ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО
І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПРИРОДОЮ**

Збірник тестових завдань для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

Мукачево – 2023 рік

УДК 373.2.016-053.4:502/504(072)(079.1)

Розглянуто та рекомендовано до друку Науково-методичною радою Мукачівського державного університету, протокол № 5 від 26 грудня 2023 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри дошкільної та спеціальної освіти протокол № 5 від 9 листопада 2023 р.

Укладач:

Михайлова К.В., старший викладач кафедри дошкільної та спеціальної освіти.

Рецензент: Ліба О.М., к.п.н., доцент кафедри теорії та методики початкової освіти

О-72

Основи природознавства з методикою ознайомлення дітей раннього і дошкільного віку з природою. Збірник тестових завдань для здобувачів першого(бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 012 «Дошкільна освіта», денної та заочної форм навчання. / Укладач: К.В.Михайлова – Мукачево: МДУ, 2023. – 67с.(1,6 арк.)

У збірнику відповідно до програми з дисципліни «Основи природознавства з методикою ознайомлення дітей раннього і дошкільного віку» розроблено діагностичний блок у вигляді тестових завдань для різних видів контролю і самоконтролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти; подано літературу для самостійної роботи.

Тестові завдання рекомендовано для викладачів та здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

МДУ, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Мета і завдання курсу «Основи природознавства та методика навчання дітей раннього і дошкільного віку»	6
2. Програма навчальної дисципліни «Основи природознавства та методика навчання дітей раннього і дошкільного віку»	11
3. Тестові завдання з методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою:	26
3.1. Загальні питання методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою	26
3.2. Природа України	29
3.3. Створення у ЗДО умов для ознайомлення дітей з природою	35
3.4. Форми та методи ознайомлення дошкільників з природою та екологічне виховання	42
3.5. Екологічне виховання дошкільників	49
3.6. Використання народного фольклору в процесі ознайомлення дошкільників з природою та екологічного виховання	58
КЛЮЧІ ДО РОЗВ'ЯЗКУ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ	62
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	64

ВСТУП

На сучасному етапі головною метою української системи освіти є створення умов для розвитку та самореалізації кожної особистості, забезпечення високої якості освіти випускникам вищої школи, адже освіта є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства; відтворює та нарощує його інтелектуальний, духовний та економічний потенціал. Посилюються вимоги до підготовки педагогічних кадрів, зокрема фахівців дошкільної освіти, у яких слід сформувати педагогічне мислення, творчий підхід до педагогічної діяльності.

Щоб вийти на один рівень із розвинутими країнами Європи і світу, українська освіта має пройти «європейський шлях», запозичити з діяльності європейських університетів все те найкраще, що робить європейську освіту найбільш визнаною і конкурентноспроможною у світі. Українська освіта теж інтегрує до європейської. У сучасних умовах здійснюється орієнтація студента на самостійне навчання.

Однією з важливих умов якісної підготовки фахівців дошкільної освіти є забезпечення якісного моніторингу результатів освітньо-виховного процесу з навчальної дисципліни «Основи природознавства з методикою ознайомлення дітей раннього та дошкільного віку», адже контроль та оцінка знань студентів визначає якість професійної підготовки фахівців з дошкільної освіти.

У дидактичній практиці дедалі частіше використовують дидактичні тести, які становлять стандартизований комплект завдань щодо певного навчального матеріалу, за допомогою яких визначають рівень його опанування. Тести дають змогу об'єктивно оцінювати рівень опанування теоретичних знань та практичних умінь і навичок. Щодо цілей навчання тести поділяють на чотири види: перевірка знань (фактів, понять, законів, теорій), тобто знання таких відомостей, які необхідно було раніше запам'ятати і тепер відтворити (головне в цьому випадку – репродукування знань); виявлення вмінь виконати певні

розумові дії на основі здобутих знань (вимагають уміння розв'язати типові завдання); виявлення вмінь самостійно здійснити критичний аналіз вивченого матеріалу; визначення вмінь студентів творчо використовувати здобуті знання під час розв'язання нестандартних завдань [2].

Розробка і проведення тестування у вищій школі у сучасних умовах є актуальним завданням. Оскільки тестування проводиться з метою економії часу про проведенні різних видів контролю, а також можливість досягнення з допомогою тестування кардинальних змін у мотивації студентів і викладачів, підвищення персональної відповідальності за свою працю, що досягається в результаті об'єктивізації процедури педагогічного контролю через використання спеціальних тестових методів, перевірених з точки зору їх відповідальності відомим у науці стандартам якості.

Пропоновані тестові завдання з методики ознайомлення дітей з природою та екологічного виховання відіграють важливу роль у навчальному процесі педагогічного вузу, адже дають можливість швидко перевірити динаміку засвоєння і розвитку здатності вільного володіння та оперування здобувачами вищої освіти теоретичною і методичною інформацією.

У посібнику містяться тести з єдиною правильною вибірковою відповіддю (у вигляді слова, фрази тощо). Тестування може проводитися з групою, підгрупою здобувачів або індивідуально у стандартних умовах та в режимі онлайн. На виконання одного завдання тесту відводиться 1-2 хвилини.

Укладений навчально-методичний збірник тестових завдань покликаний забезпечити активне, свідоме, ґрунтовне і повне засвоєння здобувачами вищої освіти основних тем дисципліни, формуванню умінь і навичок розв'язування тестових завдань.

Посібник можна використовувати для проведення поточного, проміжного та заключного контролю знань, умінь та

навичок здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 012 «Дошкільна освіта» .

**1. Мета та завдання навчальної дисципліни
«Основи природознавства та методика ознайомлення
дітей раннього та дошкільного віку»**

Програма навчальної дисципліни «Основи природознавства з методикою ознайомлення дітей раннього та дошкільного віку» для студентів 2 курсу спеціальності 012 «Дошкільна освіта», складено відповідно до освітньо-професійної програми вищої освіти галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 012 «Дошкільна освіта», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес ознайомлення дітей з природою та формування природничо-екологічної компетенції дітей дошкільного віку.

Міждисциплінарні зв'язки: біологія, географія, ботаніка, зоологія, філософія, історія педагогіки, педагогіка дошкільна, психологія дитяча, методика розвитку мови та ін. методики.

Мета вивчення навчальної дисципліни: забезпечити основну теоретичну і практичну педагогічну підготовку майбутніх фахівців до використання природи у освітньо-виховній роботі з дітьми дошкільного віку.

Основні завдання дисципліни «Основи природознавства з методикою ознайомлення дітей раннього та дошкільного віку»:

- **теоретико-методологічні** – систематизація знань здобувачів вищої освіти про природу, окреслення змісту інформації про об'єкти та явища природи, доступної розумінню дітей дошкільного віку, їх потреб та інтересів;

- **методичні** – оволодіння здобувачами вищої освіти методами та прийомами формування у дітей природничо-

екологічної компетенції; розкриття перспектив використання потенціалу природи для гуманізації педагогічного процесу;

- практичні – формування умінь доцільно використовувати форми організації співпраці дорослого і дитини в процесі пізнання світу природи.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати: основні педагогічні поняття, основи природознавства, можливості використання різноманітних об'єктів і явищ природи у роботі з дітьми дошкільного віку, вимоги та принципи екологізації предметно-розвивального середовища дошкільного закладу, природу рідного краю, принципи, зміст, форми, методи і прийоми ознайомлення дітей з природою ЗДО у співпраці з сім'єю.

вміти: аналізувати програмно-методичні матеріали з методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою, вести дискусію, робити повідомлення, доповіді, організувати навчально-виховний процес ознайомлення дітей дошкільного віку з природою, застосовувати сучасні форми і методи по ознайомленню з природою в практичній роботі з дошкільнятами.

Компетентності загальні (КЗ)

КЗ -1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій,

використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Компетентності спеціальні (фахові) (КС):

КС- 1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього та дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього та дошкільного віку перцептивних уявлень про предметне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього та дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього та дошкільного віку (любов до батьківщини,

рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього та дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною діяльністю дітей раннього та дошкільного віку.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС -18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмові результати навчання:

ПР-01 – Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форм, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього та дошкільного віку.

ПР-02 – Розуміти, описувати й аналізувати процес розвитку, навчання та виховання дітей раннього та дошкільного віку з використанням базових психологічних та педагогічних понять та категорій.

ПР-03 – Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих

дітей. індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-04 – Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей раннього та дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні, вихованні дітей раннього та дошкільного віку.

ПР- 05 – Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього та дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР- 06 - Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР- 07 – Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових, індивідуальних можливостей дітей раннього та дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР- 09 – Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР.-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

2. Програма навчальної дисципліни «Основи природознавства та методика ознайомлення дітей раннього та дошкільного віку

Змістовий модуль I

Загальні питання методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою.

Тема 1. Теоретичні основи методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою.

Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з природою як наука про використання природи у вихованні та всебічному розвитку дошкільників. Теоретичні основи методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою як наукової дисципліни. Зв'язок методики з педагогікою дошкільною та психологією дитячою. Використання основних наукових понять природознавства при розробці програми знань, умінь, навичок, визначенні методів і форм роботи. Джерела методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою як науки. Основні методи педагогічного дослідження, своєрідність їх застосування у дослідженні наукових та методичних проблем у галузі ознайомлення дошкільників з природою.

Становлення і розвиток методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою як науки. Використання природи у вихованні дітей в історії західної прогресивної педагогіки (Я.А. Коменський, Ж.-Ж. Руссо, Й.Г. Песталоцці, Ф. Фребель, М. Монтессорі). Використання природи як засобу виховання дітей у історії вітчизняної педагогіки (К.Ушинський, Є.Тихесва)

Є. Водовозова – основоположник вітчизняної методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою. Діячі народної освіти України (С. Русова, А. Макаренко, В. Сухомлинський) про роль природи у формуванні особистості дитини .

Основні поняття: предмет, методика, дослідження.

Тема 2. Завдання та зміст ознайомлення дітей з природою.

Природа як фактор загального психічного розвитку дитини. Визначення основних завдань розумового, морального, естетичного, трудового та фізичного виховання дітей у ході ознайомлення їх з природою на основі сучасних наукових психологічно-педагогічних досліджень (Н. Виноградова, Т. Куликова, Н. Лисенко, С. Ніколаєва, З. Плохій, Н. Рижова, П. Саморукова, І. Хайдурова, Н. Яришева та ін.). Екологічне виховання.

Основні поняття: *завдання, природничо-екологічна компетенція, екологічне виховання.*

Змістовий модуль II Природа України

Тема 3 Природні умови України

Значення вивчення природи рідного краю у професійній підготовці дошкільних працівників.

Географічне положення та рельєф України. Вплив рельєфу на інші компоненти природного комплексу, врахування рельєфу в діяльності людини. Характеристика основних елементів у рельєфі України. Основні височини та низовини, їх особливості. Гірські райони України. Своєрідність природи Українських Карпат.

Клімат України, його загальна характеристика. Закономірності формування клімату, кліматотвірні фактори. Прогнозування погоди та використання місцевих ознак погоди у роботі з дітьми дошкільного віку.

Ґрунти України. Склад ґрунту та його творення, родючість як основна характеристика ґрунту. Значення ґрунту як середовища існування живої природи (рослин, тварин). Характеристика ґрунтів, поширених в Україні. Охорона ґрунту. Формування у дошкільнят бережливого ставлення до природних ресурсів.

Води України. Роль води у природі, найважливіші властивості води. Характеристика водних ресурсів України. Проблема охорони води та збереження водних ресурсів. Формування у дошкільників уміння економно використовувати воду.

Основні поняття: *рельєф, клімат, ґрунт, водні ресурси.*

Тема 4. Рослинний світ України.

Роль рослин у природі та житті людини. Різноманітність рослинного світу України. Зональні та аональні закономірності поширення рослинності. Поняття про природні рослинні угруповання – фітоценози. Штучні фітоценози як результат впливу людини на світ рослин (парки, сквери, газони, лісопарки тощо).

Найпоширеніші природні фітоценози, їх характерні риси. Фітоценози лісу, його ознаки. Види лісів, основні лісоутворюючі породи лісів України. Характеристика основних ярусів лісової рослинності (дерева, кущі, трав'янисті рослини, мохи та лишайники). Взаємозв'язки у рослинних угрупованнях, пристосування трав'янистих рослин до життя у лісі.

Луки як фітоценоз, види луків. Особливості життя рослин у заплавлених луках, у сухих степах, на високогірних луках. Основні групи лучної рослинності (злаки, бобові, різнотрав'я), їх характеристика.

Фітоценоз водойми, основні яруси рослин цього фітоценозу. Спільні ознаки водних рослин.

Культурні рослини, їх походження. Характеристика основних культурних рослин: харчові культури (хлібні злаки, родини бобових, овочеві, олійні, плодові та ягідні), кормові, текстильні та технічні культури. Рослинність Закарпаття.

Основні поняття: *фітоценози, штучні та природні фітоценози, фітоценози лісу, луки, фітоценоз водойми, культурні рослини.*

Тема 5. Тваринний світ України

Роль тварин у природі та значення їх у житті людини. Різноманітність тваринного світу, систематика тварин. Принципи відбору змісту знань дітей дошкільного віку про тварин.

Поняття про взаємозв'язок живого організму, його будови та функцій з середовищем існування. Пристосовування окремих груп тварин до існування у різноманітних природних середовищах.

Клас комахи – представники типу членистоногих, найважливіші особливості будови та пристосування до умов існування. Ознайомлення дітей з комахами, виховання бережливого ставлення до комах. Клас риби – типові мешканці водного середовища. Пристосування риб до життя у водному середовищі. Клас земноводні, особливості будови та пристосування до життя на межі водного та наземно-повітряного середовища. Ознайомлення дітей з окремими представниками класу земноводних, формування позитивного ставлення до них. Клас птахи. Особливості будови та поведки птахів, що відображають пристосування до польоту. Відмінності у будові окремих частин тіла птахів, що пристосувалися до різних умов життя (дзьоби комахоїдних та зерноїдних птахів, лапи водоплавних птахів тощо). Ознайомлення дітей з окремими представниками класу птахів, формування позитивного ставлення до них. Клас ссавців. Особливості будови ссавців та пристосування їх до умов існування. Дикі та свійські тварини. Ознайомлення дошкільнят з найпростішими представниками ссавців. Охорона тварин. Тваринний світ Закарпаття.

Основні поняття: *тваринний світ, живі організми, клас комахи, клас риби, клас земноводні, клас птахи, клас ссавців, дикі і свійські тварини.*

Тема 6. Природні зони та фізико-географічне районування

Поняття про фізико-географічне районування території. Одиниці фізико-географічного районування. Природні зони. Українське Полісся - фізико-географічна провінція зони мішаних лісів Євразії. Природні умови та народногосподарське значення Українського Полісся. Зона лісостепу, особливості природи лісостепової зони. Степова зона, її характеристика, Північна та Південна підзони, зони степів.

Основні поняття: фізико-географічне районування території, *природні зони, лісова зона, лісостеп, степ.*

Тема 7. Сезонні явища в природі.

Значення вивчення людиною сезонних змін у природі. Народна фенологія як скарбниця багаторічних спостережень за сезонними явищами.

Причини сезонних змін у неживій та живій природі. Астрономічні та фенологічні межі пір року. Характеристика основних кліматичних сезонів.

Сезонні явища в неживій природі. Сезонні зміни в рослинному світі (зміна забарвлення листя, листопад, зимовий спокій рослин, весняне цвітіння та дозрівання плодів), їх пристосувальне значення. Сезонні явища в житті тварин (линяння, сезонні міграції, зимова сплячка та заціпеніння), фізіологічна природа та пристосувальне значення цих явищ.

Ознайомлення дітей дошкільного віку з сезонними явищами у природі.

Основні поняття: *сезонні зміни, народна фенологія, сезонні явища.*

Змістовий модуль III. Створення у дошкільному закладі умов для ознайомлення дітей з природою.

Тема 8-9. Куток природи дошкільного закладу.

Кімнатне квітникарство.

Поняття про екологізацію предметно-розвивального середовища ЗДО як один із принципів дошкільної освіти.

Куток природи як основна база ознайомлення дітей з природою. Навчально-виховне значення кутка природи. Вимоги до відбору об'єктів кутка природи: врахування можливостей утримання об'єктів в умовах жилого приміщення, безпечність для дітей, відповідність вимогам програми, доступність догляду тощо. Вимоги до розміщення об'єктів кутка природи. Способи організації кутка природи в приміщенні групи та в соціальному приміщенні («екологічна кімната», зимовий садок тощо). Постійні та тимчасові мешканці кутка природи.

Кімнатне квітникарство у ЗДО. Значення кімнатних рослин. Різноманітність кімнатних рослин, особливості утримання рослин різних груп. Прийоми догляду за кімнатними рослинами, навчання дошкільників доглядати за кімнатними рослинами.

Утримання риб у кутку природи. Характеристика екзотичних акваріумів риб, риби місцевих водойм. Обладнання акваріума та догляд за рибами. Навчання дошкільників доглядати за рибами.

Птахи в кутку природи. Характеристика екзотичних птахів, яких можна утримувати в кутку природи (канарки, папуги). Місцеві птахи – тимчасові мешканці кутка природи. Обладнання кліток та вольєр для птахів, догляд за чистотою житла птахів; годування птахів, добір зернових, м'яких, вітамінних та мінеральних кормів. Навчання дошкільників доглядати за птахами. Ссавці - постійні мешканці кутка природи (хом'яки, морські свинки, піщанки, миші, щурі). Влаштування кліток та вольєр для дрібних ссавців, догляд за житлом тварин. Годування

тварин, добір кормів. Навчання дошкільників доглядати за тваринами.

Влаштування у кутку природи житла для інших тварин: тераріумів для утримання земноводних та плазунів; інсектаріїв для комах, акваріумів для молюсків та риби. Умови утримання тварин у тераріях, догляд за тераріями. Сезонні зміни рослинних об'єктів кутка природи.

Основні поняття: *еколого-розвивальне середовище кутка природи, кімнатні рослини, середовище, умови життя, екологічна кімната, екзотичні птахи, клітка, вольєр, тераріум, інсектарія.*

Тема 10. Ділянка дошкільного закладу як база для ознайомлення дітей з природою.

Значення ділянки ЗДО як бази для ознайомлення дітей з природою. Вимоги до планування і озеленення ділянки. Основні елементи озеленення (захисна смуга, живоплоти, газони, квітники, дерева, кущі на майданчиках), добір рослин, їх біологія і агротехніка. Влаштування на території ЗДО моделей природних фітоценозів (куточків лісу, луків), штучної водойми.

Город та плодово-ягідний сад на ділянці ЗДО, їх планування. Добір овочевих культур для вирощування на городі, їх агротехніка, навчання дошкільників вирощувати городні культури. Добір плодових дерев та ягідних культур для саду. Посадка саду та догляд за ним у різні пори року.

Тварини на ділянці дитячого садка. Влаштування тимчасового житла для тварин кутка природи у літній період. Утримання дрібних свійських тварин на ділянці (курей, кролів), влаштування кліток, догляд за ними. Приваблювання птахів на ділянку дитячого садка, влаштування «пташиного стовпа», вивішування годівниць, штучних гніздівель для птахів, поїлок.

Створення на ділянці дитячого садка майданчика для спостережень за погодою (встановлення гномона, флюгерів тощо). Створення умов для ігор з піском, водою та снігом.

Основні поняття: моделі природних фітоценозів, агротехніка, городні культури, куточок лісу, луки, водойми, годівниці, поїлки, флюгери.

Змістовий модуль IV. Зміст та методи ознайомлення дітей з природою. Наочні методи ознайомлення з природою.

Тема 11. Зміст та загальна характеристика методів ознайомлення дітей з природою.

Визначення змісту знань дітей про природу на основі державного стандарту дошкільної освіти. Принципи підбору змісту знань дітей про природу. Система знань дітей про жтву та неживу природу. Аналіз сучасних програм ознайомлення дітей з природою. Необхідність використання різноманітних методів та прийомів ознайомлення дошкільників з природою. Залежність вибору методів ознайомлення дошкільників з природою від особливостей розвитку пізнавальної діяльності дітей різного віку та від змісту природничого матеріалу. Загальна характеристика методів ознайомлення з природою. Класифікація методів ознайомлення дошкільників з природою.

Загальна характеристика наочних методів ознайомлення з природою. Значення наочних методів у роботі з дітьми дошкільного віку. Класифікація наочних методів, безпосередні та опосередковані наочні методи.

Основні поняття: зміст, метод, прийом, класифікація методів, пізнавальна діяльність.

Тема 12. Спостереження як основний метод ознайомлення дітей з природою.

Навчально-виховне значення спостережень як методу пізнання природи. Характеристика спостереження як пізнавальної діяльності. Структура спостереження як методу ознайомлення дошкільників з природою. Види спостережень за тривалістю, за змістом, за дидактичною метою, за способами

керівництва. Методичні прийоми керівництва спостереженнями природи дітей різного віку.

Основні поняття: *спостереження, види спостережень, пізнавальна діяльність.*

Тема 13. Використання ілюстративного матеріалу в ознайомленні з природою.

Значення використання ілюстративного матеріалу в ознайомленні дітей з природою. Види ілюстративного матеріалу. Методика використання дидактичних картин та фотоілюстрацій в роботі ознайомленні дітей з природою. Використання технічних засобів для демонстрації наочного матеріалу на заняттях та в повсякденному житті. Методика показу дітям фільмів. Використання відео засобів у ознайомленні дітей з природою.

Основні поняття: *ілюстративний матеріал, дидактичні картини, фотоілюстрації, фільми, відео засоби.*

Тема 14. Моделі та моделювання в ознайомленні дітей з природою.

Моделі та моделювання в ознайомленні дітей з природою, їх навчально-виховне та розвиваюче значення. Види моделей. Моделювання динаміки розвитку різноманітних об'єктів та явищ природи як особливий вид пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку. Поєднання моделей із іншими методами ознайомлення з природою.

Основні поняття: *моделі, моделювання.*

Змістовий модуль V

Практичні методи ознайомлення дітей з природою.

Тема 15. Праця в природі.

Загальна характеристика практичних методів ознайомлення дітей з природою, роль і місце практичних методів у роботі з дошкільнятами. Класифікація практичних методів ознайомленні дітей з природою.

Значення праці в природі як методу ознайомлення дітей з природою. Зміст праці в природі дітей різного віку. Форми організації праці дітей у природі. Методичне керівництво працею дітей різного віку. Використання ігрових прийомів у керівництві працею дітей молодшого дошкільного віку. Показ та вправлення як основні прийоми формування у дітей трудових умінь, види показу та вправ. Педагогічна оцінка дитячої праці.

Основні поняття: *практичні методи, праця, вправи, форми організації праці дітей у природі.*

Тема 16. Ігрові методи ознайомлення з природою.

Роль і місце різноманітних видів ігор в ознайомлення дітей з природою. Дидактичні ігри природничого змісту, їх види та методика проведення з дітьми різного віку. Ігрові прийоми в ознайомленні дітей з природою. Екологічний тренінг як один із варіантів ігрового вправлення дітей у встановленні взаємозв'язків у природі.

Метод «екологічних проєктів» як один із практичних методів ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з природою, методика організації з дітьми практично-пошукової діяльності у «екологічному проєкті».

Основні поняття: *гра, ігрові прийоми, екологічний тренінг, екологічний проєкт, практично-пошукова діяльність.*

Тема 17. Нескладні досліди в ознайомлення дітей з природою.

Нескладні досліди як метод ознайомлення дітей з природою. Дослід як вид спостереження, що організовується у спеціальних умовах і передбачає пошукові дії дітей. Види та зміст елементарних дослідів із об'єктами та явищами природи. Структура нескладного дослідів та прийоми керівництва пізнавальною діяльністю дітей старшого дошкільного віку на різних етапах дослідів.

Основні поняття: *дослід, спостереження, пошукові дії.*

Змістовий модуль VI

Словесні методи ознайомлення дітей з природою

Тема 18. Розповіді та бесіди про природу.

Значення словесних методів у ознайомленні з природою дітей дошкільного віку. Психологічні основи використання словесних методів у навчанні дошкільнят. Класифікація словесних методів ознайомлення дітей з природою. Розповіді вихователя як метод ознайомлення дітей з природою. Види розповідей та загальні вимоги до них. Мовні логічні завдання як особливий вид розповіді. Бесіда як метод ознайомлення дітей з природою. Види бесід та вимоги до їх проведення. Взаємозв'язок бесід з іншими методами ознайомлення дітей з природою.

Основні поняття: *словесні методи, розповідь, мовні логічні завдання, бесіда.*

Тема 19. Використання книги в ознайомленні дітей з природою.

Дитяча художня література як засіб ознайомлення дошкільників з природою. Використання в ознайомленні з природою різноманітних літературних жанрів (казок та реалістичних оповідань, віршів, загадок тощо). Методика використання природознавчої книжки в різних вікових групах дошкільного закладу.

Основні поняття: *художня література, оповідання, вірші, загадки.*

Змістовий модуль VII

Форми організації роботи щодо ознайомлення з природою.

Тема 20. Заняття як основна форма ознайомлення з природою

Основні форми ознайомлення дітей з природою. Необхідність використання різноманітних форм. Фронтальні, групові та індивідуальні форми організації роботи ознайомлення дошкільників з природою в різних вікових групах. Структура

заняття. Особливості методики проведення занять з ознайомлення дошкільників з природою у різних групах. Своєрідність комплексних та інтегрованих занять як форма ознайомлення дошкільників з природою. Методика проведення занять з ознайомлення дошкільників з природою у різновіковій групі.

Основні поняття: фронтальні, групові та індивідуальні форми ознайомлення з природою, заняття, комплексні та інтегровані заняття.

Тема 21. Екскурсії в природу та цільові прогулянки.

Екскурсія в природу як форма організації роботи з дошкільниками. Тематика та види екскурсій природничого змісту. Структура екскурсії. Методика підготовки до екскурсії та її проведення. Післяекскурсійна робота, спрямована на закріплення, узагальнення та систематизацію отриманих знань.

Цільова прогулянка як форма роботи щодо ознайомлення з природою, відмінність її від екскурсії. Методика проведення цільової прогулянки. Щоденні прогулянки на майданчику дошкільного закладу, їх значення у ознайомленні дошкільників з природою. Структура щоденної прогулянки. Зміст фенологічних спостережень на щоденних прогулянках. Методи та прийоми роботи вихователя під час прогулянки.

Основні поняття: екскурсія, цільова прогулянка, щоденні прогулянки, фенологічні спостереження.

Тема 22. Засоби фіксації знань про природу у дітей дошкільного віку

Необхідність фіксації знань дітей про природу. Ведення календарів природи і погоди: оформлення та зміст у різних вікових групах. Складання гербаріїв, різноманітних колекцій з природного матеріалу, методика їх використання під час закріплення знань про природу. Повсякденні спостереження, праця та пошуково-дослідницька діяльність дітей у куточку

природи в різні пори року. Проведення свят і розваг природничої тематики. Значення, місце та методика організації свят природничого характеру. Співпраця ЗДО і сім'ї з питань формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку.

Основні поняття:*календарі природи і погоди, гербарії, свята і розваг природничої тематики, еколого-природничі компетенції, співпраця ЗДО і сім'ї.*

Тема 23. Планування і облік роботи з ознайомлення дітей з природою.

Значення планування роботи з ознайомлення дітей з природою. Форми планування педагогічного процесу: перспективний, календарний плани. Відображення завдань ЗДО в галузі екологічного виховання дітей у річному плані дошкільного закладу. Методика планування навчально-виховної роботи щодо ознайомлення з природою у перспективному та календарному планах роботи вихователя. Планування системи занять, екскурсій та прогулянок. Планування роботи екологічного гуртка чи студії.

Основні поняття:*планування, перспективний, календарний плани.*

Змістовий модуль VIII Екологічне виховання дошкільників

Тема 24. Екологічний аспект природоохоронної діяльності

Екологічна культура як засіб формування особистості, становлення її самосвідомості. Предмет і завдання екології. Класична(біологічна) екологія. Соціальна екологія. Прикладна екологія. Історія виникнення екології. Розвиток екологічної науки Природоохоронна діяльність у різних суспільно-економічних формаціях. Створення Міжнародної та національних Червоних книг.

Основні поняття: екологічна культура, самосвідомість, природоохоронна діяльність, Червона книга. екологія, заповідники, національні парки

Тема 25. Екологічна освіта та можливість її реалізації у ЗДО.

Сучасні проблеми екологічної освіти. Державні документи про екологічну освіту та екологічне виховання Наукові дослідження про екологічну освіту. Передумови екологічної освіти дошкільників. Суть процесу екологічного виховання дошкільників. Сучасні підходи до екологічної освіти дошкільників. Завдання та зміст екологічного виховання. Вихователь – носій високої екологічної культури

Основні поняття: екологічна освіта, екологічна культура, екологізація, ігрова діяльність, трудова діяльність, навчальна діяльність, екологічне світорозуміння, екологічна вихованість, емоційно-ціннісне ставлення до довкілля, об'єктивні та суб'єктивні умови.

Тема 26. Екологія діяльності дітей у дошкільному закладі.

Основні принципи екологічного виховання. Екологічне виховання в процесі активної пошукової діяльності в природі. Формування у дітей екологічної свідомості. Форми та методи організації екологічного виховання дітей дошкільного віку. Екологізація праці дітей. Роль гри в становленні екологічної свідомості дітей. Сучасні ігри екологічного змісту. Спостереження як метод екологічного виховання. Види спостережень. . Пошуково-дослідницька діяльність. Характеристика закономірностей формування екологічної свідомості у дошкільників. Структурні компоненти пошуково-дослідницької діяльності. Методи пошуково-дослідницької діяльності. Об'єкти та явища живої та неживої природи,

доступної для пошуково-дослідницької діяльності дітей різних вікових груп.

Основні поняття: пошукова діяльність, екологічна свідомість, заняття, спостереження, ігри природничого змісту, ігри-ребуси, праця в природі, ручна праця, природничі досліді, цільові прогулянки.

Тема 27. Український народний фольклор.

Особливості добору засобів екологічного виховання у національному ЗДО. Використання малих фольклорних форм усної народної творчості як засобів екологічного виховання. Пізнавально-виховні можливості легенд у роботі зі старшими дошкільниками. Прислів'я та приказки та особливості їх використання в роботі з дітьми з екологічного виховання. Народний календар та його виховний потенціал. Народні календарні свята та обряди. Народна метеорологія та її значення для господарської діяльності селян. Народні прикмети.

Основні поняття: легенди, перекази, прислів'я, приказки, загадки, забавлянки, заклички, примовки, скоромовки, народні календарні свята, народні традиції, народні звичаї, народні обряди, народна метеорологія, народні прикмети.

3. Тестові завдання з методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою

3.1. Загальні питання методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою

1. Ознайомлення дітей дошкільного віку зі світом природи є найважливішим засобом формування гармонійної, всебічно розвиненої особистості, що володіє знаннями й навичками екологічно доцільної поведінки в природі.

- а) так;
- б) ні.

2. На якому принципі заснована антропоцентрична парадигма?

- а) Повага до всіх форм життя
- б) Світ для людини
- в) Міра речей – унікальність життя

3. Виберіть твердження, що відповідає біоцентричній парадигмі?

- а) Море - наше багатство, воно ає нам продукти харчування
- б) Природу треба оберігати
- в) Технократичний прорахунок користі природи, її утилітарна цінність

4. Хто з зарубіжних педагогів застосував у своїй роботі екскурсії і ігри?

- а) Ф. Фребель;
- б) Ж.-Ж. Руссо;
- в) Г. Песталоцці.

5. Хто з зарубіжних педагогів цінував спостереження природи як «єдиний дійсний фундамент людського пізнання»?

- а) Ф. Фребель;
- б) Ж.-Ж. Руссо;
- в) Г. Песталоцці.

6. Хто з зарубіжних педагогів пропонував створювати городи та кутки природи, де діти могли б виявляти турботу про живих істот?

- а) Ф. Фребель;
- б) Ж.-Ж. Руссо;
- в) М. Монтесорі.

7. Хто з педагогів вважав неможливим здійснення початкового навчання без природи ?

- а) Ф. Фребель;
- б) Ф. Рабле;
- в) М. Монтесорі.

8. Хто з педагогів є основоположником методики ознайомлення з природою?

- а) Є.І. Водовозова;
- б) К.Д. Ушинський;
- в) А.С. Симонович.

9. Хто з зарубіжних педагогів відмічав, що людина – частина природи і повинна розвиватись за законами природи?

- а) Ф. Фребель;
- б) Я.А. Коменський;
- в) Г. Песталоцці.

10. Хто з зарубіжних педагогів відмічав, що пізнання природи дитиною повинно починатися «не з словесного тлумачення про речі, а з предметного над ними спостереження»?

- а) Ф. Фребель;
- б) Я.А. Коменський;
- в) Г. Песталоцці.

11. Хто з педагогів підготував план-програму ознайомлення дошкільників з природою?

- а) Є.І Водовозова;

- б) К.Д. Ушинський;
- в) Є.І. Тихєєва.

12. Хто з педагогів висунув ідею формування дитини засобами рідної природи?

- а) С.Ф. Русова;
- б) К.Д. Ушинський;
- в) Є.І. Тихєєва.

13. Хто з педагогів вважав, що природа допомагає дітям зрозуміти велич людської праці?

- а) В.О. Сухомлинський;
- б) К.Д. Ушинський;
- в) Є.І. Тихєєва.

14. Хто з педагогів називав екскурсії в природу «уроками мислення серед природи»?

- а) В.О. Сухомлинський;
- б) К.Д. Ушинський;
- в) Є.І. Тихєєва.

15. Хто з педагогів вважав природознавство першою наукою малих дітей?

- а) В.О. Сухомлинський;
- б) К.Д. Ушинський;
- в) С.Ф. Русова.

16. Який перший етап ознайомлення з природою?

- а) показ об'єкта природи;
- б) спостереження за об'єктом природи;
- в) праця по догляду за ними.

17. З якої групи дітей знайомлять з рельєфом?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

18. З якої групи дітей знайомлять з явищами природи?

- а) з молодшої групи;

- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

19. З якої групивчать дітей милуватися красою реллефу?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшоїг рупи.

20. Що сприятиме глнбшому ознайомленню дітей з рівниною?

- а) розповідь;
- б) читання художнього твору;
- в) екскурсія в поле.

3.2. Природа України.

1. На які поділяються простори України за характером рельєфу?

- а) гори;
- б) височини;
- в) височини і низовини.

2. Які основні кліматоутворюючі фактори в Україні ?

- а) кількість сонячної радіації; циркуляція атмосфери;
- б) підстилаюча земна поверхня;
- в) усі відповіді правильні.

3. Де вища температура?

- а) у сільській місцевості;
- б) на берегах водойм;
- в) у міській місцевості.

4. Які природні явища характерні для України?

- а) грози, туман, суховії ожеледиця, посухи;
- б) град, хуртовини, приморозки;
- в) усі відповіді правильні.

5. Які найродючіші ґрунти характерні для України?

- а) дерново-підзолисті, глинисті;
- б) буроземи, підзолисті, піщані;
- в) чорноземи.

6. Які моря обмивають Україну?

- а) Середземне море, Біле море;
- б) Балтійське море, Чорне море;
- в) Азовське море, Чорне море.

7. Яка ріка найбільша в Україні?

- а) Дністер;
- б) Прип'ять, ;
- в) Дніпро.

8. Яке найбільше озеро в Україні?

- а) Райдужне;
- б) Синевир;
- в) Світязь.

9. Яке найбільше водосховище на Дніпрі?

- а) Канівське;
- б) Каховське;
- в) Київське.

10. Що таке фітоценози?

- а) природні явища;
- б) певні види рослин;
- в) природні рослинні угруповання.

11. Які найхарактерніші угруповання в Україні?

- а) Ліс, луки;
- б) водойми, болота;
- в) усі відповіді правильні.

12. Які рослини відносять до злаків?

- а) конюшина;
- б) люцерна;
- в) тимофіївка лучна.

13. Які рослини відносять до лікарських?

- а) блекота;
- б) папороть;
- в) звіробій.

14. Які тварини відносяться до класу ссавців?

- а) мухи, комари, кліщі;
- б) ящірки, гадюки, жаби;
- в) .зайці, лисиці, вовки.

15. Які тварини відносяться до класу плазунів?

- а) мухи, комари, кліщі;
- б) ящірки, змії;
- в) .зайці, бобри, вужі.

16. Які тварини відносяться до класу птахів?

- а) мухи, комари, кліщі;
- б) ящірки, змії;
- в) голуби, ворони, дрозди.

17. Які тварини відносяться до класу плазунів?

- а) жаби, комари, кліщі;
- б) вужі, мідянка;
- в) лисиця, жаби, вужі.

18. Які тварини відносяться до класу комах?

- а) мухи, комари, джмелі;
- б) ящірки, змії;
- в) .зайці, бобри, вужі.

19. Які тварини відносяться до класу риб?

- а) мухи, гупія, кліщі;
- б) черв'як дощовий, оселедець;
- в) .щука, карась, лосось.

20. Які тварини відносяться до свійських?

- а) мухи, комари, кури;
- б) собаки, корови, бобри;
- в) .індики, кози, вівці.

21. Де знаходяться Закарпатські печери Перлина, Романія, Чур?

- а) на Перечинщині;
- б) на Міжгірщині;
- в) на Тячівщині..

22. Яка найвища вершина Карпат?

- а) Менчул;
- б) Стій;
- в) Говерла.

23. Де знаходяться гора Говерла?

- а) на Перечинщині;
- б) на Міжгірщині;
- в) на Рахівщині.

24. Що називають «морським оком»?

- а) Липовицьке озеро;
- б) водосховище біля села Горбок ;
- в) Синевирське озеро..

25. Яке найбільше озеро на Закарпатті?

- а) Липовицьке озеро;
- б) водосховище біля села Горбок ;
- в) Синевирське озеро..

26. Яка найбільша ріка на Закарпатті?

- а) Боржава;
- б) Латориця ;
- в) Тиса.

27. Який найбільший водоспад на Закарпатті?

- а) Скакало;
- б) Воєводино ;
- в) Шипіт.

28. Де знаходяться водоспад «Шипіт»?

- а) на Перечинщині;
- б) на Міжгірщині;

в) на Рахівщині.

29. Які є форми рельєфу?

а) рівнинні;

б) гірські ;

в) усі відповіді правильні.

30. Яку частину площі Закарпатської області займають гори?

а) 50%;

б) 70%;

в) 80%.

31. Який клімат характерний для Закарпатської області?

а) різко-континентальний;

б) помірний;

в) помірно-континентальний.

32. Через які міста протікає річка Латориця?

а) Хуст, Міжгір'я;

б) Берегово, Іршава;

в) Мукачево, Свалява.

33. Через які міста протікає річка Боржава?

а) Хуст, Міжгір'я;

б) Берегово, Іршава;

в) Мукачево, Свалява.

34. Через які міста протікає річка Тиса?

а) Хуст, Вілок;

б) Берегово, Іршава;

в) Мукачево, Свалява.

35. Через які міста протікає річка Уж?

а) Ужгород;

б) Берегово, Іршава;

в) Мукачево, Свалява.

36. Які пояси рослинності характерні для Закарпаття?

- а) лісостепова зона, передгірський пояс;
- б) гірська, субальпійська, альпійська зона;
- в) усі відповіді правильні.

37. Яка рослинність характерна для лісостепу?

- а) хвойні ліси;
- б) альпійські луки;
- в) дубово-грабові ліси.

38. Яка рослинність характерна для альпійської зони?

- а) хвойні ліси;
- б) альпійські луки;
- в) дубово-грабові ліси.

39. Яка рослинність характерна для гірського поясу ?

- а) хвойні ліси;
- б) альпійські луки;
- в) дубово-грабові ліси.

40. Яка рослинність характерна для передгір'я ?

- а) хвойні ліси;
- б) альпійські луки;
- в) мішані ліси.

41. Яку частину площі Закарпатської області займає

Закарпатська низовина?

- а) 50% ;
- б) 70% ;
- в) 20% .

42. Які типи водойм зустрічаються на Закарпатті?

- а) озера, ріки;
- б) водосховища, ставки;
- в) усі відповіді правильні.

43. Яка ріка Закарпаття найшвидша за течією?

- а) Ріка;
- б) Тересля;
- в) Тиса.

44. Яку рослину називають «шовкова косиця»?

- а) нарцис;
- б) арніка;
- в) едельвейс.

3.3. Створення у дошкільному закладі умов для ознайомлення дітей з природою.

1. З якого віку дітей знайомлять з об'єктами неживої природи?

- а) з 3-го року життя;
- б) з 4-го року життя;
- в) з 5-го року життя.

2. З якого віку необхідно розпочинати виховання любові і бережного ставлення до всього живого?

- а) з народження;
- б) з 2-го року життя;
- в) з 3-го року життя.

3. Чи доглядають діти ясельного віку за кімнатними рослинами?

- а) так;
- б) ні.

4. Укажіть вік дитини, яка може (згідно з програмою) займатися живцюванням рослин.

- а) дитина середньої групи;
- б) дитина старшої групи;
- в) дитина молодшої групи.

5. З якого віку треба знайомити дітей з тим, як тварини турбуються про своє потомство?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

6. З якого віку дітей знайомлять з "Червоною книгою"?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

7. Сезонними об'єктами куточка природи можуть бути

- а) рибки в акваріумі;
- б) кімнатні рослини;
- в) город на вікні.

8. У яких групах ЗДО проводяться порівняльні спостереження за об'єктами в кутку природи?

- а) в молодшій групі;
- б) в середній і старшій групах;
- в) починаючи тільки зі старшою групою;

9. Об'єкти куточка природи, рекомендовані для утримання в усіх групах ЗДО

- а) папуга;
- б) морська свинка;
- в) кімнатні рослини.

10. З якого віку (згідно з програмою) введено чергування в кутку живої природи?

- а) із другої молодшої групи;
- б) із середньої групи;
- в) зі старшої групи.

11. Синички належать до:

- а) перелітних птахів;
- б) мігруючих птахів;
- в) осілих птахів.

12. З якої групи дітей знайомлять з функцією кореня?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

13. З якого віку дітей знайомлять з об'єктами неживої природи?

- а) з 3-го року життя;
- б) з 4-го року життя;
- в) з 5-го року життя.

14. З якого віку необхідно розпочинати виховання любові і бережного ставлення до всього живого?

- а) з народження;
- б) з 2-го року життя;
- в) з 3-го року життя.

15. З якого віку дітей знайомлять з отруйними рослинами?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

16. Які мешканці кутка природи живуть у інсектарії?

- а) канарка;
- б) цвіркун;
- в) хом'ячок.

17. Які мешканці кутка природи живуть у вольєрі?

- а) золота рибка;
- б) метелик павиче око;
- в) кролик.

18. Які з рослин відносяться до декоративнолистяних?

- а) кактуси;
- б) клівія;
- в) виноград.

19. З якого віку (згідно з програмою) введено спостереження в кутку живої природи?

- а) із другої молодшої групи;
- б) із середньої групи;
- в) зі старшої групи.

20. Снігурі належать до:

- а) перелітних птахів;

- б) мігруючих птахів;
- в) зимуючих птахів.

21. З якої групи дітей знайомлять з функцією стебла і листків?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

22. Фіксація знань дітей про природу є обов'язковим етапом при ознайомленні дітей дошкільного віку зі світом природи.

- а) так;
- б) ні.

23. У якій групі знайомлять дітей з березою та каштаном?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

24. У якій групі знайомлять дітей з ялиною та фруктовими деревами?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

25. У якій групі знайомлять дітей з липою та акацією?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

26. У якій групі знайомлять дітей з жоржиною?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

27. У якій групі знайомлять дітей з хризантемами?

- а) з молодшої групи;

- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

28. У якій групі знайомлять дітей з гладіолусами?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

29. У якій групі знайомлять дітей з морквою?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

30. У якій групі знайомлять дітей з квасолею?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

31. У якій групі знайомлять дітей з баклажанами?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

32. У якій групі знайомлять дітей з бальзаміном?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зістаршої групи.

33. У якій групі знайомлять дітей з колеусом?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

34. У якій групі знайомлять дітей з вороною?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

35. У якій групі знайомлять дітей з дятлом?

- а) з молодшої групи;

- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

36. У якій групі знайомлять дітей з ластівкою?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

37. У якій групі знайомлять дітей з домашніми тваринами?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

38. У якій групі знайомлять дітей з їжаком?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

39. У якій групі знайомлять дітей з лимонницею?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

40. У якій групі знайомлять дітей з хрущем?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

41. У якій групі знайомлять дітей з павуком?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

42. У якій групі знайомлять дітей з золотою рибкою?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

43. У якій групі знайомлять дітей з мечоносцем?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

44. У якій групі знайомлять дітей з гупіями?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

45. Де можна залучати дітей до трудової діяльності?

- а) у квітнику;
- б) на городі;
- в) усі відповіді правильні.

46. Що можуть вирощувати діти на городі?

- а) квіти;
- б) трави;
- в) овочі.

47. Яку форму організації дитячої праці організують на ділянці?

- а) самообслуговування;
- б) чергування;
- в) колективна праця.

48. Які структурні компоненти виділяються на ділянці ЗДО?

- а) куток лісу і саду, ягідник, квітник, басейн;
- б) ігровий майданчик, пісочниця, дитячий город;
- в) усі відповіді правильні.

49. Чи вирощують у ЗДО свійських тварин?

- а) так;
- б) ні.

50. Яка головна умова вирощування рослин?

- а) посадка рослин;
- б) підготовка ґрунту;
- в) догляд

3.4. Форми та методи ознайомлення дошкільників з природою та екологічне виховання

1. Моделювання з дітьми дошкільного віку в системі екологічного виховання – це .

- а) метод;
- б) прийом;
- в) форма.

2.Однією з форм ознайомлення дітей з природою є:

- а) екскурсія в природу;
- б) бесіда;
- в) дидактична гра.

3.Створити екологічну стежину можна ...

- а) в кожному ЗДО;
- б) лише в ЗДО, де є особливі умови.

4. Яку із зазначених форм роботи з ознайомлення дітей з природою проводять щодня?

- а) спостереження;
- б) дидактичні ігри;
- в) заняття.

5. Які види занять з екологічного виховання проводять у ЗДО?

- а) спостереження;
- б) прогулянки;
- в) заняття-досліди.

6. Які види занять по ознайомленню дітей з природою проводять у ЗДО?

- а) спостереження;
- б) прогулянки;
- в) екскурсії.

7. Які види занять з екологічного виховання проводять у ЗДО?

- а) спостереження;
- б) прогулянки;
- в) заняття-подорожі.

8. Які види занять з екологічного виховання проводять у ЗДО?

- а) спостереження;
- б) прогулянки;
- в) заняття з використанням моделей.

9. Які види занять визначають за дидактичними цілями?

- а) фронтальні;
- б) індивідуальні;
- в) комплексні.

10. Які види занять з екологічного виховання визначають за дидактичними цілями?

- а) фронтальні;
- б) індивідуальні;
- в) інтегровані.

11. Які види занять з ознайомлення дітей з природою визначають за дидактичними цілями?

- а) фронтальні;
- б) індивідуальні;
- в) комбіновані.

12. Які види занять з ознайомлення дітей з природою визначають за дидактичними цілями?

- а) фронтальні;
- б) індивідуальні;
- в) контрольні.

13. Які види занять з ознайомлення дітей з природою визначають за кількістю учасників?

- а) контрольні;
- б) індивідуальні;

в) інтегровані.

14. Які види занять з екологічного виховання визначають за кількістю учасників?

- а) контрольні;
- б) фронтальні;
- в) інтегровані.

15. Які види занять з ознайомлення дітей з природою визначають за кількістю учасників?

- а) контрольні;
- б) фронтальні;
- в) інтегровані.

16. Які методи належать до словесних?

- а) показ об'єкта;
- б) показ картин;
- в) читання літератури.

17. Які методи належать до словесних?

- а) показ об'єкта;
- б) показ картин;
- в) бесіда.

18. Які методи належать до словесних?

- а) показ об'єкта;
- б) показ картин;
- в) розповідь.

19. Які методи належать до практичних?

- а) показ об'єкта;
- б) показ картин;
- в) вправи.

20. Які методи належать до практичних?

- а) показ об'єкта;
- б) показ картин;
- в) ігри.

21. Яке з визначень правильне?

а) Мовні логічні завдання – це розповіді-загадки, які відгадують діти.

б) Мовні логічні завдання – це розповіді-загадки про природу, які дитина повинна відгадати.

в) Мовні логічні завдання – це розповіді-загадки про природу, відповіді на які дитина може дати лише в тому випадку, коли чітко усвідомить зв'язки і закономірності в природі.

22. Які методи належать до практичних?

а) показ об'єкта;

б) розповідь;

в) дидактичні ігри

23. Які методи належать до практичних?

а) показ об'єкта;

б) розповідь;

в) досліди.

24. Які методи належать до наочних?

а) показ об'єкта;

б) розповідь;

в) досліди.

25. Які методи належать до наочних?

а) дидактична гра;

б) розповідь;

в) показ кінофільмів

26. До графічних моделей відноситься:

а) календар спостережень за сезонними явищами

б) глобус;

в) сюжетні картинки в книжці.

27. Настільно-друковані ігри природознавчого змісту проводяться

а) у старшій групі ЗДО;

б) в молодшій групі;

в) у всіх групах ЗДО.

28. Яка із перелічених форм роботи найбільш підходить для ознайомлення дітей з найближчим оточенням?

- а) цільові прогулянки;
- б) спостереження в природі;
- в) екскурсії.

29. Яка із зазначених форм роботи містить найбільший обсяг програмових завдань?

- а) спостереження;
- б) цільова прогулянка;
- в) екскурсія.

30. Чи відносяться дидактичні ігри природничого змісту до ігор з правилами?

- а) так;
- б) ні.

31. З якою метою проводяться спостереження у природі?

- а) для розвитку довільної уваги;
- б) для розвитку пізнавальної активності;
- в) для розвитку умінь і навичок.

32. Коли доцільно проводити екскурсію в природу?

- а) на початку або наприкінці вивчення теми;
- б) у процесі вивчення теми.

33. Які з методів відносяться до наочних?

- а) вправа;
- б) спостереження;
- в) розповідь.

34. Які з методів відносяться до словесних?

- а) вправа;
- б) спостереження;
- в) розповідь.

35. Які з методів відносяться до практичних?

- а) досліди;
- б) спостереження;
- в) розповідь.

36. Які сучасні форми організації роботи по ознайомленню дітей з природою використовуються у ЗДО?

- а) досліди;
- б) заняття;
- в) проекти.

37. Які форми організації роботи по ознайомленню дітей з природою використовуються у ЗДО?

- а) бесіди;
- б) екскурсії;
- в) ігри.

38. Які форми організації роботи по ознайомленню дітей з природою використовуються у ЗДО?

- а) спостереження;
- б) цільові прогулянки;
- в) проекти.

39. Які методи по ознайомленню дітей з природою відносяться до словесних?

- а) спостереження;
- б) мовні логічні завдання;
- в) проекти.

40. У яких групах ЗДО проводяться порівняльні спостереження за об'єктами природи

- а) в молодшій групі;
- б) в середній і старшій групах;
- в) починаючи тільки зі старшої групи;

41. В ознайомленні дошкільників з природою використовуються методи:

- а) спостереження, демонстрування картин, кінофільмів, діафільмів
- б) нескладні досліди, праця в природі, розповідь вихователя, читання художньої літератури, бесіди
- в) усі відповіді правильні

42. До наочних методів відносять:

- а) спостереження,
- б) сприймання ілюстративного наочного матеріалу,
- в) усі відповіді правильні

43. До практичних методів відносять:

- а) праця в природі, нескладні досліди
- б) бесіда
- в) спостереження

44. До словесних методів відносять:

- а) спостереження,
- б) демонстрація дослідів
- в) читання природознавчої художньої літератури, бесіда

45. З творами яких Закарпатських письменників знайомлять дітей:

- а) А. Барто, Л. Українки;
- б) М. Вовчок, М. Підгірянки;
- в) С. Жупанина, Ю. Шипа.

46. У дитячому садку організовуються такі види праці в природі:

- а). праця, що пов'язана з доглядом за рослинами;
- б). праця, що пов'язана з доглядом за тваринами;
- в) усі відповіді правильні.

47. З картинами яких художників Закарпаття знайомлять дітей?

- а) В. Саврасова, Л. Левітана;
- б) М. Мункачі, С. Васильченка;
- в) Й. Бокшая. А. Ерделі, Г. Глюка.

48. З якої групи дітей знайомлять з полотнами художників Закарпаття?

- а) з молодшої групи;
- б) з середньої групи;
- в) зі старшої групи.

3. 5. Екологічне виховання дошкільників

1. Екологічна культура це:

а) екологічна культура як один із проявів «культури взагалі», охоплює сферу відносин людини, суспільства до природи;

б) екологічна культура – рівень сприйняття людиною природи;

в) екологічна культура – окрема галузь людської духовності, пізнання та практика, яка визначає характер та способи відносин людини з біосферою.

2. Екологічна свідомість це:

а) екологічна свідомість – це феномен притаманний людині;

б) екологічна свідомість – сукупність уявлень про взаємозв'язки у системі «людина-природа»;

в) екологічна свідомість – це вищий рівень психічного відображення природного, штучного і соціального середовища та всього внутрішнього світу.

3. Що ширше за змістом?

а) екологічна освіта;

б) екологічне виховання;

в) екологічна культура.

4. Хто з науковців вважає, що суттєвим компонентом екологічної свідомості є інтелектуальна діяльність:

а) Ю. Мартон;

б) Ф. Клімент;

в) Д. Ліхачов.

5. Основні принципи формування екологічної культури:

а) системність, комплексність, безперервність;

б) відкритість і доступність, гласність;

в) усі відповіді правильні.

6. Чиє це висловлювання: «Не тільки забруднення зовнішнього середовища, загроза екологічної кризи, але й

забруднення внутрішнього світу людини, його духовної пам'яті й свідомості означає розпад особистості»:

- а) Ю. Мартон;
- б) Ф. Клімент;
- в) Д. Ліхачов.

7. Де вперше в історії був виданий закон про охорону лісів?

- а) у Давнім Римі;
- б) у Персії;
- в) у Китаї.

8. За часів якого князя Київської Русі існувала державна охорона лісів?

- а) Володимира;
- б) Святослава;
- в) Ярослава Мудрого.

9. Де в Середньовіччі обмежувалась ловля риб?

- а) у Німеччині;
- б) у Франції;
- в) у Іспанії.

10. Коли було створено Швейцарське товариство природолюбів?

- а) 1812 р.;
- б) 1814 р.;
- в) 1815 р.

11. Коли було створено у США перший національний парк?

- а) 1810 р.;
- б) 1811р.;
- в) 1812 р.

12. Коли відбувся I Міжнародний з'їзд з питань охорони природи?

- а) 1810 р.;

б) 1811 р.;

в) 1813 р.

13. Хто запропонував свято садіння дерев?

а) О. Гумбольт;

б) Ф. Клімент;

в) Ю. Мартон;

14. У якому році було запропоновано проводити свято садіння дерев?

а) 1870 р.;

б) 1868 р.;

в) 1872 р.

15. Коли було створено у Європі перший національний парк?

а) 1910 р.;

б) 1911 р.;

в) 1909 р.

16. Де було створено у Європі перший національний парк?

а) у Німеччині;

б) у Франції;

в) у Швеції.

17. Де вперше в історії був виданий указ про охорону тварин?

а) у Давнім Римі;

б) у Персії;

в) у Індії.

18. Хто вперше в історії видав указ про охорону тварин?

а) Ціцерон;

б) Цезар;

в) Ашока.

19. Хто вказував на етичний момент як найважливішу складову охорони природи?

- а) О. Гумбольт;
- б) Ф. Клімент;
- в) Г. Кожевніков;

20. В якому році професор Г. Кожевніков вказував на етичний момент як найважливішу складову охорони природи?

- а) 1010 р.;
- б) 1015 р.;
- в) 1028 р.

21. Коли було створена організація «Всесвітній фонд природи»?

- а) 1960 р.;
- б) 1968 р.;
- в) 1970 р.

22. Коли було створена організація «Друзі Землі»?

- а) 1960 р.;
- б) 1968 р.;
- в) 1970 р.

23. Коли було засновано Червону книгу?

- а) 1960 р.;
- б) 1964 р.;
- в) 1966 р.

24. Коли було засновано Червону книгу в СРСР?

- а) 1970 р.;
- б) 1974 р.;
- в) 1978 р.

25. Коли було опубліковано Червону книгу в Україні?

- а) 1970 р.;
- б) 1976 р.;
- в) 1980 р.

26. Коли було утворено Карпатський заповідник?

- а) 1960 р.;

б) 1966 р.;

в) 1968 р.

27. Які знаєте національні природні парки Закарпаття?

а) Хустський масив;

б) Угольський масив;

в) Синевир та Ужанська долина.

28. Що входить у Карпатський заповідник?

а) Хустський масив «Долина нарцисів»; Чорногірський масив «Говерла»

б) Угольський масив; Широколужанський масив «Угтя»

в) Синевир та Ужанська долина.

29. Що являє собою Синевир?

а) високогірне водосховище;

б) високогірний ставок;

в) високогірне озеро.

30. Хто заклав основи науки екології?

а) О. Гумбольт;

б) І. Гіппократ;

в) Е. Геккель;

31. Коли було засновано екологію як науку?

а) 1860 р.;

б) 1864р.;

в) 1866р.

32. Хто ввів термін екологія?

а) О. Гумбольт;

б) І. Гіппократ;

в) Е. Геккель;

33. Яке з визначень найбільш глибоко визначає суть науки?

а) екологія – наука про природу;

б) екологія – наука про охорону природи;

в) екологія – наука про взаємовідносини живих організмів з середовищем їх існування.

34. Що є предметом дослідження екології?

- а) природа;
- б) природа і суспільство;
- в) вивчення структури та функціонування природних та створених людиною систем.

35. Напрями розвитку екології:

- а) загальна екологія;
- б) прикладна екологія;
- в) класична, соціальна та прикладна.

36. Як називають екологію?

- а) людина і природа;
- б) людина, суспільство і природа;
- в) філософія виживання людства.

37. Хто створив таксономічну систему тварин і рослин?

- а) О. Гумбольт;
- б) І. Гіппократ;
- в) К. Лінней.

38. Хто відкрив основи еволюції життя?

- а) О.Гумбольт;
- б) І.Гіппократ;
- в) Ж.Ламарк.

39. Хто відкрив еволюцію життя?

- а) О. Гумбольт;
- б) Ч. Дарвін;
- в) Ж. Ламарк.

40. Хто заклав основи біогеографії?

- а) Ж. Ламарк;
- б) І. Гіппократ;
- в) О. Гумбольт.

41. Хто створив вчення про походження видів шляхом природного добору?

- а) Ж. Ламарк;
- б) І. Гіппократ;
- в) Ч. Дарвін.

42. Коли було опубліковано книгу В.Вернадського «Біосфера»?

- а) 1910 р.;
- б) 1914р.;
- в) 1926р.

43. Хто ввів поняття «екосистеми»?

- а) Ж. Ламарк;
- б) І. Гіппократ;
- в) А.Дж. Тенслі.

44. Хто довів, що біосфера поступово переходить у неосферу?

- а) Ж. Ламарк;
- б) І. Гіппократ;
- в) В. Вернадський.

45. Яка кінцева мета екологічного виховання?

- а) формування екологічної культури;
- б) виховання любові до природи;
- в) формування правил культури поведінки в природі.

46. У яких документах приділяється увага екологічному вихованню дошкільників?

- а) Конституція України;
- б) Закон про освіту;
- в) БКДО, Концепція екологічної освіти.

47. Яке з визначень найбільш повно розкриває поняття екологічного виховання?

а) Вплив на особистість на всіх етапах її життя за допомогою розгорнутої системи засобів формування екологічної поведінки;

б) Система засобів та методів, що має на меті формування екологічної свідомості та екологічної культури;

в) Цілеспрямований вплив на особистість на всіх етапах її життя за допомогою розгорнутої системи засобів та методів, що має на меті формування екологічної свідомості, екологічної культури, екологічної поведінки, екологічної відповідальності..

48. У якому документі визначено зміст екологічного виховання дошкільників?

а) Конституція України;

б) БКДО;

в) Програма «Дитина».

49. Мета екологічного виховання дошкільників:

а) Формування гармонійно розвиненої особистості;

б) Формування гуманної особистості;

в) Формування гуманної, соціально активної, різнобічної і гармонійної особистості.

50. У яких документах визначено мету екологічного виховання дошкільників?

а) Конституція України;

б) Закон про освіту;

в) БКДО, Концепція екологічної освіти.

51. Завдання екологічного виховання дошкільників:

а) виховання гуманного ставлення до природи; формування системи екологічних знань та уявлень про природу;

б) розвиток уміння бачити і відчувати красу природи; включатися у посильну еколого-зорієнтовану діяльність.

в) всі відповіді правильні.

52. Чиє це висловлювання: «Знання засвоюються дитиною та сприяють її розвитку лише за умови врахування психічних та фізичних можливостей...»:

- а) Є. Тихєєва;
- б) Н. Лисенко;
- в) Л. Виготський.

53. Які напрямки екологічних знань дошкільників визначають науковці?

- а) Біоекології;
- б) Соціальної та прикладної екології;
- в) Усі відповіді правильні.

54. Хто розробив загальну стратегію пізнавальної діяльності дошкільників?

- а) Є. Тихєєва;
- б) Л. Вигодський;
- в) М. Подьяков.

55. На якому етапі розвитку особистості формується початкове відчуття оточуючого світу?

- а) ранньому;
- б) шкільному;
- в) дошкільному.

56. У яких видах діяльності здійснюється екологічне виховання дошкільників?

- а) ігровій, навчальній, побутовій;
- б) трудовій, під час спостережень;
- в) у різних видах діяльності..

57. Хто у виховному процесі повинен бути носієм екологічної культури?

- а) дорослі;
- б) батьки;
- в) вихователь.

3.6. Використання народного фольклору в процесі ознайомлення дошкільників з природою та екологічного виховання.

1. Яке визначення найточніше?

- а) Народна творчість – скарбівниця народної мудрості;
- б) Народна творчість – багатюща скарбівниця народної мудрості;
- в) Народна творчість – багатюща скарбівниця народної мудрості про природу;

2. Які народні засоби використовують при ознайомленні дітей з природою ?

- а) вірші; оповідання;
- б) казки, оповідання, байки;
- в) малі фольклорні форми, легенди, пісні.

3. Які народні засоби екологічного виховання?

- а) легенди;
- б) прислів'я;
- в) всі відповіді правильні.

4. Які народні засоби екологічного виховання?

- а) загадки, прислів'я, приказки;
- б) казки, народні пісні, веснянки, колядки, ігри-драматизації;
- в) всі відповіді правильні.

5. Які народні засоби використовують при ознайомленні дітей з природою?

- а) малі фольклорні форми, народні пісні, ігри;
- б) казки, заняття, народні ігри;
- в) всі відповіді правильні.

6. Які народні засоби екологічного виховання?

- а) народні ігри, примовлянки, забавлянки;
- б) казки, легенди, загадки;
- в) всі відповіді правильні.

7. Що слід враховувати, добираючи фольклор при ознайомленні дітей з природою?

- а) доступність змісту, динамічність, локанічність;
- б) образність, чіткість і послідовність розгортання дій;
- в) всі відповіді правильні.

8. Які методичні прийоми допомагають сприйняттю українського фольклору з екологічного виховання?

- а) повторне читання твору, використання іграшок, муляжів, ілюстрацій;
- б) порівняння персонажів, формулювання запитань проблемного характеру;
- в) всі відповіді правильні.

9. Які народні засоби з екологічного виховання використовують з дітьми раннього віку?

- а) народні пісні, ігри;
- б) казки, заняття, народні ігри;
- в) забавлянки, потішки.

10. Які народні засоби використовують з дітьми старшого дошкільного віку при ознайомленні з природою?

- а) забавлянки, потішки;
- б) казки, легенди, загадки, народні ігри;
- в) всі відповіді правильні.

11. Які народні засоби з екологічного виховання використовують з дітьми старшого дошкільного віку?

- а) забавлянки, потішки;
- б) казки, легенди, загадки, народні ігри;
- в) потішки, народні ігри, колисанки.

12. Яке значення народних прикмет?

- а) художнє;
- б) морально-етичне ;
- в) пізнавальне.

13. Яке з визначень найбільш глибоко характеризує народні прикмети ?

- а) Прикмети – це спостереження за явищами природи;
- б) Прикмети – це спостереження за змінами в природі;
- в) Прикмети про природу – енциклопедія на шляху до її пізнання.

14. Яке значення народного календаря ?

- а) прогностичне;
- б) розвивальне;
- в) морально-етичне.

15. Які народні свята відносять до весняного циклу?

- а) Зелені свята;
- б) Обжинки;
- в) Зустріч птахів.

16. Які народні свята відносять до зимового циклу?

- а) Зелені свята;
- б) Маковія;
- в) Святого Миколая

17. Які народні свята відносять до весняного циклу?

- а) Зелені свята;
- б) Спаса;
- в) Зустріч весни.

18. Які народні свята відносять до осіннього циклу?

- а) Зелені свята;
- б) Івана Купала;
- в) Медовий Спас.

19. Які народні свята відносять до літнього циклу?

- а) Зелені свята;
- б) Обжинки;
- в) Зустріч птахів.

20. Які народні свята пов'язані з народними прогнозами?

- а) Зелені свята;
- б) Обжинки;
- в) Стрітєння.

21. Які народні свята пов'язані з народними прогнозами?

- а) Новорічні;
- б) Обжинки;
- в) Другий Спас.

22. Який виховний потенціал народних свят?

- а) пізнавальний, екологічний;
- б) емоційно-естетичний;
- в) усі відповіді правильні.

22. Яка народна символіка українців ?

- а) прапор;
- б) пальма;
- в) верба та калина.

23. Які народні символи українців ?

- а) місяць;
- б) зорі;
- в) лелека .

24. Компоненти духовної культури українців:

- а) оперети, романси;
- б) коломийки, балет на льоду;
- в) материнська пісня, бабусина казка.

25. Компоненти духовної культури гуцулів ?

- а) оперети, романси;
- б) коломийки, дикі танці ;
- в) материнська пісня, бабусина казка.

26. Традиційні свята закарпатців ?

- а) Івана Купала;
- б) Проводи зими;
- в) Свято збору винограду.

27. Традиційне свято закарпатців ?

- а) Обжинки;
- б) Меланки;
- в) Проводи овець на полонину.

28. Традиційне свято, пов'язане з гербом Мукачева?

- а) Свято меду;
- б) Винний фестиваль;
- в) Свято Святого Мартина.

29. Основні історичні пам'ятки Мукачева?

- а) Чернеча гора, Білий палац, собор Святого Мартина;
- б) Успенський собор, Ратуша, Ловачка ;
- в) Ратуша, Замок «Паланок», Свято-Миколаївський жіночий монастир .

30. Традиційні народні промисли закарпатців ?

- а) виготовлення валянок;
- б) виготовлення матрьошок;
- в) лозоплетіння.

31. Народний фольклор у ЗДО використовують під час:

- а) спостережень; екскурсій в природу;
- б) занять, ігор, свят, розваг;
- в) всі відповіді правильні.

КЛЮЧІ ДО РОЗВ'ЯЗКУ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. 1-а; 2-б; 3-б; 4-а; 5-в; 6-в;7-б; 8-а; 9-б; 10-б; 11-в; 12-а; 13-а; 14-а; 15-в; 16-а;17-а;18-а;19-а;20-в.
2. 1-в; 2-в; 3-в;4-в;5-в;6-в;7-в;8-б;9-в;10-в;11-в;12-в;13-б; 14-а;15-а; 16-в;17-б;18-а; 19-а;20-в; 21-в; 22-в; 23-в;24-в; 25-в;26-в;27-в;28-б;29-в;30-в;31-в;32-в;33-б;34-а;35-а; 36-в;37-в;38-б; 39-а;40-в; 41-в;42-в;43-в;44-в.
3. 1-в; 2-а; 3-б; 4-б; 5-в; 6-в; 7-в; 8-в; 9-в; 10-в;11 - в; 12 - в; 13 - а; 14 - а; 15 - б; 16 - б; 17 - в; 18 - в; 19 - а; 20 - в; 21 - в; 22-а;23-а;24-б;25-в;26-а;27-б;28-в;29-а;30-б;31-в;32-а; 33-б;34-в. 35-а;36-б;37-в; 38-в;39-а;40-б; 41-в;42-а;43-б; 44-в;45-в; 46-в;47-в;48-в; 49-в; 50-в.
4. 1-а; 2-в; 3-а; 4-в; 5-а; 6-б; 7-а; 8-б; 9-в; 10-а;11 -б; 12 - б; 13 - б; 14 - б; 15 - б; 16 - б; 17 - в; 18 - а; 19 - в; 20 - в; 21 - в; 22-в; 23-в.24-в;25-в;26-в;27-в;28-б;29-в;30-в;31-в;32-в; 33-б;34-а;35-а; 36-в;37-в;38-б; 39-а;40-в; 41-в;42-в;43-в; 44-в.;45-в; 46-в;47-в;48-в.
5. 1- в; 2-в; 3-в; 4-в; 5-в; 6-в;7-в; 8-в; 9-в; 10-в; 11-в; 12-в; 13-в; 14-в; 15-в; 16-в;17-в;18-в;19-в;20-в; 21-в;22-в;23-в;24-в; 25-в;26-в;27- в; 28-в; 29-в; 30-в; 31-в; 32-в;33-в; 34-в; 35-в; 36-в; 37-в; 38-в; 39-в; 40-в; 41-в;42- в; 43-в; 44-в; 45-в; 50-в; 51-в;52-в; 53-в; 54-в; 55-в; 56-в; 57-в.
6. 1- в; 2-в; 3-в; 4-в; 5-в; 6-в;7-в; 8-в; 9-в; 10-б; 11-в; 12-в; 13-в; 14-в; 15-в; 16-в;17-в;18-в;19-а;20-в; 21-в;22-в;23-в;24-в;25- в;26-в; 27-в; 28-в;29-в;30-.;31-в

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Мета контролю – визначення рівня сформованості у здобувачів вищої освіти фахової компетентності, рівня засвоєння теоретичних основ змісту навчальних дисциплін «Основи природознавства та методика ознайомлення дітей раннього і дошкільного віку з природою» та «Екологічне виховання дітей дошкільного віку».

Завдання контролю – визначення рівня теоретичної та методичної підготовки здобувачів вищої освіти, рівня сформованості вмій і навичок використовувати здобуті знання у педагогічній діяльності та рівень сформованості у них екологічної культури.

Тест (тест досягнень, тематичне тестування) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами. Перевага тестів у їх об'єктивності, тобто незалежності перевірки та оцінки знань від викладача. Перевірка знань за допомогою тестових завдань дає можливість швидко і ефективно здійснювати різні види контролю знань здобувачів вищої освіти, перевірити засвоєння програмового матеріалу кожним здобувачем зокрема та виявити рівень сформованості фахової компетентності.

Здобувачам вищої освіти пропонується виконати тестові завдання (кількість завдань у кожному варіанті визначається індивідуально в залежності від теми та мети перевірки засвоєння знань; тестові завдання з однією правильною відповіддю).

Оцінювання виконаних здобувачами тестових завдань проводиться за національною шкалою за такими критеріями:

Критерії оцінювання тестових завдань:

«**Відмінно**» - 100% - 90% вірних відповідей

«**Добре**» - 89% - 75% вірних відповідей

«**Задовільно**» - 74% - 60% вірних відповідей

«**Незадовільно**» - до 60% вірних відповідей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. - К. 2021р..
2. Бочелюк О., Горопаха Н. Кімнатне квітникарство в дошкільному закладі. / О. Бочелюк, Н.Горопаха. - Рівне., 2007. 67с.
3. Екологічна культура. Виховуємо майбутнє:тема номера //Дитячий садок. Управління. – 2019. - №2. - 44 с.
4. Левківська Г. Виховуємо любов до природи /Г. Левківська // Вихователь-методист дошкільного закладу – 2015. - № 5. С.60-65.
5. Лисенко Н.В. Еко-ко: дошкільник пізнає світ природи: навч.-метод. посіб. / Н.В.Лисенко. - Київ: Слово, 2015. – 352 с.
6. Лисенко Н.В. Теорія і практика екологічної освіти: педагог-дошкільник: навч. метод. посіб. / Н.В.Лисенко. - Київ: Слово, 2009. – 400 с.
7. Методика ознайомлення дітей з природою: хрестоматія / Укладач Н.М. Горопаха. К., 2012.
8. Нарочна Л.К. Методика викладання природознавства / Л.К. Нарочна. – К.: Вища школа. – 2000. – 302 с.
9. Нісканен Л.Г. Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою / Л.Г. Нісканен. – К.: Знання. – 2006. – 158 с.
10. Плохій З. Еколого-розвивальне середовище дошкільного навчального закладу (інноваційні підходи) / З. Плохій // Дошкільне виховання. – 2010 - № 7 – С.6-10.
- 11.Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2-ч. /Наук. ред. О.Л. Кононко, К., 2019.
- 12.Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля за ред. О.І. Білан, Л.М. Возна, О.Л.Максименко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2012. - 264с.

13. Шевцова Л.Є. Екологічне виховання дошкільників: Подорож екологічною стежкою / Л.Є.Шевцова //Дошкільний навчальний заклад. – 2015. - №3. – С. 35-40.

14. Шмигель Ж.В. Екологічне виховання дітей дошкільного віку: сучасні підходи / Ж.В. Шмигель //Дошкільний навчальний заклад. – 2015. - № 9. – С. 26-31.

15..Яришева Н.Ф. Методика ознайомлення дітей з природою / Н.Ф. Яришева. – К.: Вища школа. – 2003. – 260 с.

Навчально-методичне видання

**ОСНОВИ ПРИРОДОЗНАВСТВА З МЕТОДИКОЮ
ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО
І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПРИРОДОЮ**

Збірник тестових завдань для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / укладач:
К.В. Михайлова - Мукачево: МДУ, 2023. - 67с. (1,6 д.а.)

Тираж 10 примірників

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 6954
від 20.11.2019 р.

Редакційно-видавничний відділ МДУ, 89600 м. Мукачево
вул. Ужгородська., 26.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>